

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. liepos 7 d.
(OR. en)

11664/23

ENV 832
CLIMA 350
AGRI 385
FORETS 82
RECH 347
ENER 438
IND 378
COMPET 745
CHIMIE 70

SAN 451
ECOFIN 761
CONSOM 274
AGRILEG 128
SEMENCES 30
PHYTOSAN 42
PESTICIDE 37
FOOD 58

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

---

nuo: Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo
direktorė Martine DEPREZ

gavimo data: 2023 m. liepos 6 d.

kam: Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET

Komisijos dok. Nr.: COM(2023) 410 final

Dalykas: KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI,
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR
REGIONŲ KOMITETUI. Atsparaus ir tausaus ES gamtos išteklių
naudojimo užtikrinimas

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 410 final.

Pridedama: COM(2023) 410 final

Briuselis, 2023 07 05
COM(2023) 410 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Atsparaus ir tausaus ES gamtos išteklių naudojimo užtikrinimas

1. Įvadas

Europos žaliasis kursas yra būtinas siekiant užtikrinti mūsų žmonių ir planetos sveikatą. Nuo jo pristatymo 2019 m. gruodžio mėn. pradėta esminė ir holistinė mūsų visuomenės ir ekonomikos transformacija. Jau sutartos ir baigtos rengti **Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio** iniciatyvos, taip pat pažanga, padaryta rengiant **žiedinės ekonomikos** ir **nulinės taršos** pasiūlymus, sudaro sąlygas siekti Europos Sąjungos 2030 m. ir 2050 m. klimato tikslų.

Šios iniciatyvos ir jų tikslai grindžiami gamtos, mūsų patikimiausios sąjungininkės kovojant su klimato kaita, teikiamais sprendimais, taip pat naujomis technologijomis ir inovacijomis. Siekdami laikytis Europos Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų pagal Paryžiaus susitarimą ir Kunmingo ir Monrealio biologinės įvairovės strategiją, taip pat atsižvelgdami į Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., siekdami užtikrinti perėjimą prie tvarios ekonomikos ir poveikio klimatui neutralumą bei prisitaikyti prie klimato kaitos, visų pirma daugiau anglies dioksido absorbuoti natūraliais absorbentais, ir įgyvendinti ES klimato teisės aktą, turime nedelsdami atkurti natūralias ekosistemas ir didinti jų atsparumą visoje ES. Privalome didinti jų pajėgumą padėti mums prisitaikyti prie klimato kaitos, labiau saugoti vandens išteklius ir didinti jų produktyvumą, kad būtų užtikrintas ilgalaikis apsirūpinimas maistu ir materialinis saugumas.

Kadangi sparčiai didėja sausrų, miškų gaisrų, vandens trūkumo ir potvynių rizika, o tai jau turi tragiškų pasekmių trims ketvirtadaliams Europos šalių¹, reikia didesnės pažangos įgyvendinant kitą žaliojo kurso ramstį, t. y. **užtikrinti tausų ES gamtos išteklių naudojimą**. Tai taip pat padidins Europos maisto gamybos ir ūkininkavimo atsparumą.

Netausus gamtos išteklių naudojimas yra vienas iš pagrindinių veiksnių, sukėlusius klimato ir biologinės įvairovės krizes, dėl kurių vien ES prarandama tūkstančiai gyvybių ir milijardai eurų². Siekiant užtikrinti sau ir ateinančioms kartoms gyventi tinkamą ir tvarią ateitį ir didinti ES atsparumą nelaimėms, būtinos sveikos ekosistemos. Dirvožemio degradacija ir tarša bei sumažėjęs ekosistemų atsparumas brangiai kainuoja daugeliui sektorių, visų pirma žemės ūkiui bei žuvininkystei ir susijusioms vertės grandinėms. Dėl aplinkos degradacijos, taršos, sausrų, karščio bangų, potvynių ir naujų kenkėjų prarandamas derlius reiškia nuostolius ūkininkams ir žvejams, o galiausiai ir padidėjęs maisto kainas piliečiams.

Įgyvendindama šį priemonių rinkinį ES ir toliau laikytusi savo tarptautinių įsipareigojimų, sudarydama sąlygas užtikrinti gerą dirvožemio būklę Europoje savo pasiūlymu dėl **dirvožemio stebėsenos ir jo atsparumo**, kuriuo bus sudaromos sąlygos stebėti dirvožemio būklę ir naudotis įvairiomis paramos priemonėmis, kad palaiptu būtų užtikrinta gera jo būklė. Jame taip pat siūloma, kaip nustatyta strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“, nauja **augalų ir**

¹ Jungtinis tyrimų centras. Europos sausrų stebėjimo centras.

² 1980–2021 m. su oro sąlygomis ir klimatu susijusi žala siekė apie 560 mlrd. EUR (2021 m. kainomis). Susirūpinimą kelia tai, kad per pastaruosius dešimt metų su oro sąlygomis ir klimatu susijusi žala ir toliau nuolat didėjo. Vienas įvykis, pavyzdžiui, 2021 m. potvynis Vokietijoje ir Belgijoje, gali padaryti žalą, siekiančią beveik 50 mlrd. EUR.

miško dauginamosios medžiagos reglamentavimo sistema, kuria bus skatinamos inovacijos ir tvari praktika, išnaudojant technologinę pažangą **naujų genomikos metodų** srityje, kad būtų galima gauti atsparius augalus, taip pat sudaryti sąlygas sumažinti cheminių pesticidų naudojimą ir su jais susijusią riziką. **Maisto ir tekstilės atliekų** prevencijos ir mažinimo priemonės taip pat padės veiksmingiau naudoti gamtos išteklius ir toliau mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kaip nustatyta ir Žiedinės ekonomikos veiksmų plane.

Šiuo priemonių rinkiniu **papildomi ankstesni jau priimti žaliojo kurso pasiūlymai**, pavyzdžiui, Klimato teisės aktas ir peržiūrėtas **LULUCF reglamentas**, arba pasiūlymai, dėl kurių dar vykdoma bendro sprendimo procedūra, pavyzdžiui, **Gamtos atkūrimo teisės aktas**, kuris yra pavyzdinis žaliojo kurso gamtos išteklių ramsčio pasiūlymas ir labai svarbus siekiant sutartų tarptautinių tikslų biologinės įvairovės srityje. Šis priemonių rinkinys taip pat glaudžiai susijęs su pasiūlymais dėl **anglies dioksido absorbuojamo sertifikavimo** arba dėl **tausiojo pesticidų naudojimo** ir dėl **nulinės taršos**. Šių pasiūlymų visuma **ES bus sudarytos sąlygos valdyti perėjimą prie tvarios ekonomikos ir visuomenės ir jį paspartinti**.

Taikant visas šias priemones kartu, visi gaus ilgalaikės naudos ekonominiu, socialiniu, sveikatos ir aplinkosauginiu atžvilgiais. Jos bus naudingos visų pirma tiems asmenims, kurių pragyvenimas tiesiogiai susijęs su žeme ir gamta, nes **gamtos išteklių taps atsparesni**. Taip prisidedama prie kaimo vietovių klestėjimo, **apsirūpinimo maistu**, atsparios ir **klestinčios bioekonomikos** bei apsaugoma nuo klimato kaitos ir biologinės įvairovės nykimo padarinių. Dėl šiais pasiūlymais didinamo dirvožemio atsparumo ir jo būklės gerinimo **ūkininkai ir žemės valdytojai galės gauti papildomų pajamų** – jiems bus atlyginama už sekvestruojamąjį ūkininkavimą, mokamos išmokos už ekosistemines paslaugas arba už geros būklės dirvožemių ir juose užauginto maisto vertės didinimą.

2. Gamtos išteklių panaudojimas ir dirvožemio būklės gerinimas

Šiandienos realybė yra tokia, kad ES dirvožemio būklė kelia itin didelį susirūpinimą. Šiuo metu 60–70 proc. dirvožemių ES yra prastos būklės³. Be to, dėl erozijos kasmet nuplaunama milijardas tonų dirvožemio, o tai reiškia, kad likęs derlingas viršutinis sluoksnis vis mažėja. Derlingiausi dirvožemiai taip pat negrįžtamai prarandami dėl žemės užėmimo kitoms reikmėms ir dirvožemio sandarinimo. Apskaičiuota, kad bendros su dirvožemio degradacija susijusios išlaidos viršija 50 mlrd. EUR per metus. Jei nebus imtasi tinkamų veiksmų, jos tik didės.

Dėl sausrų, potvynių, masinio kenkėjų išplitimo, miškų gaisrų ir kitų klimato kaitos sukeltų ekstremalių meteorologinių reiškinių (įskaitant audras) mūsų dirvožemio būklė ir atsparumas dar labiau pablogėjo. Pastaraisiais metais jie padažnėjo. Intensyvios sausras poveikis ES didėja, o tai rodo, kad blogėja ekosistemų būklė. Nuo 2000 m. būta aštuonerių metų, kuriais

---

³ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl apsirūpinimo maistu saugumą užtikrinančių veiksmų, SWD (2023) 4.

sausros poveikis buvo didesnis už ilgalaikį sausros poveikio vidurkį, o penkeri iš šių metų priklauso pastarajam dešimtmečiui⁴. Šiuo metu dešimtadalis Europos miesto gyventojų gyvena teritorijose, kuriose kyla potvynių grėsmė⁵.

Per paskutinius du miškų gaisrų sezonus (2021 ir 2022 m.) pastebėta nerimą kelianti tendencija – miškų gaisrų skaičius yra didesnis, nei tikėtasi, taip pat išdega didesni, nei tikėtasi, žemės plotai. Gaisrų sezonas taip pat anksčiau prasideda ir vėliau baigiasi. Todėl pastaraisiais metais daugiau valstybių narių naudojami Sąjungos civilinės saugos mechanizmu (SCSM) – kreipėsi į kitas valstybes nares pagalbos gesinti gaisrą, nustačiusios, kad jų pačių reagavimo išteklių nepakankami.

Tačiau nepakanka tik stiprinti reagavimo į gaisrus, potvynius, dirvožemio eroziją ir sausras pajėgumus. Vienas esminių būdų stiprinti nelaimių prevenciją ir valdymą yra gerinti dirvožemio būklę.

Norint valdyti sausras ir vandens trūkumą, reikia novatoriškų metodų, kuriuos taikant tradicinės vandens trūkumo ir sausrų rizikos valdymo priemonės būtų derinamos su ekosistemų atsparumo didinimo akcentavimu. Geros būklės dirvožemiuose vanduo sulaikomas 25 proc. jų masės. Taip jie prisideda prie nelaimių rizikos prevencijos ir atlieka ilgalaikių rezervuarų, skirtų požeminiams vandens telkiniams papildyti, funkciją. Natūralus atsparių dirvožemių, šlapynių ir miškų pajėgumas sulaikyti vandenį yra didesnis nei vandens kaupimo pajėgumas, kurį galima pasiekti naudojant brangiai kainuojančius naujus dirbtinius rezervuarus⁶. Dėl geresnio vandens sulaikymo gali sumažėti potvynių ir sausrų padariniai, o aplinka gali tapti atsparesnė nuošliaužoms ir dirvožemio erozijai. Apskritai, pavyzdžiui, potvynių prevencijos sprendimų, pagrįstų gamtos procesais, nauda yra didelė, palyginti su jų išlaidomis⁷. Geros būklės dirvožemis, kuriam būdinga gera vandens infiltracija, taip pat sudaro sąlygas vešėti augmenijai, kuri padeda išvengti miškų gaisrų ir yra jiems atspari.

Geros būklės dirvožemis ne tik padeda pasirengti didėjančiam klimato kaitos poveikiui, tačiau taip pat yra būtina sąlyga siekiant užtikrinti mūsų pačių gerą sveikatą ir daugelio ekosistemų gerą būklę. Jis sudaro žemės ūkio maisto produktų gamybos ir tvarios bioekonomikos pagrindą. Kadangi 95 proc. mūsų maisto tiesiogiai arba netiesiogiai išauginama dirvožemyje, dirvožemio degradacija daro tiesioginį poveikį apsirūpinimui maistu. Dirvožemis taip pat yra vienas esminių žaliavų, būtinų vykdant mūsų žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, šaltinių. Gamtos išteklių ir sveikų ekosistemų teikiamos paslaugos, įskaitant maisto produktų gamybą, yra labai svarbūs mūsų ekonomikos ir visuomenės gyvybingumui. Nualintas ir užterštas dirvožemis turi gerokai mažiau pajėgumų kaupti anglį ir natūraliai aprūpinti augalus maisto medžiagomis, todėl toliau alinant Europos dirvožemius taip pat būtų sunkiau įgyvendinti Europos klimato tikslus ir valstybių narių teisinius įsipareigojimus pagal LULUCF. Be to, dėl

---

⁴ <https://www.eea.europa.eu/ims/drought-impact-on-ecosystems-in-europe>

⁶ *Ką gali gamta? Nauja vandens kaupimo paradigma (What the future has in Store: A new Paradigm for Water Storage)*, Pasaulio bankas, 2023.

⁷ *Prevencijos ir parengties ekonomika. Ekonominė investicijų į nelaimių rizikos valdymą reikšmė Europoje (Economics for Prevention and Preparedness: Investment in Disaster Risk management in Europe makes Economic Sense)*, Pasaulio banko ataskaita. Santrauka, 2021, p. 14.

nualinto dirvožemio mažėja su sekvestruojamuoju ūkininkavimu susijusios verslo galimybės, o esant gerai dirvožemio būklei užtikrinamos ūkininkų pajamos iš maisto produktų gamybos, sekvestruojamojo ūkininkavimo ir ūkio išteklių.

Todėl labai svarbu, kad valstybių narių valdžios institucijos, ūkininkai ir kiti žemės savininkai tinkamai parengtų ir įdiegtų tinkamas dirvožemio valdymo ir atkūrimo priemonės. Šiuo tikslu **pasiūlymu dėl dirvožemio** sukuriama **tvirta ir nuosekli dirvožemio stebėsenos sistema, skirta visiems dirvožemiams** visoje ES, kad būtų galima nuolat gerinti dirvožemio būklę Sąjungoje, siekiant iki 2050 m. užtikrinti gerą jo būklę. Pasiūlymas grindžiamas praktika, kuri jau remiama pagal bendrą žemės ūkio politiką, ir juo nenustatoma jokių naujų įpareigojimų ūkininkams. Stebėsenos sistemoje sujungiami keli dirvožemio duomenų šaltiniai: atliekant žemės dangos ir žemės naudojimo statistinį tyrimą⁸ (LUCAS) surinktų dirvožemio ėminių duomenys, vykdam programą „Copernicus“ gauti palydoviniai duomenys, vykdam Europos dirvožemio būklės gerinimo misiją⁹ surinkti duomenys, taip pat nacionaliniu lygmeniu ir privačiai surinkti duomenys.

Tai palengvins valstybių narių pastangas stebėti savo įsipareigojimų vykdymą pagal LULUCF ir nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, bendrą žemės ūkio politiką ir siūlomą Gamtos atkūrimo teisės aktą. Ši stebėsenos sistema prisidės prie reguliarios nulinės taršos tikslo įgyvendinimo stebėsenos ir perspektyvų¹⁰ bei biologinės įvairovės stebėsenos – kol kas duomenys apie dirvožemį į jas nebuvo įtraukiami tokiu pačiu lygmeniu kaip duomenys apie orą ir vandenį. Be to, tiksli diagnozė visoje ES padės valstybių narių valdžios institucijoms, ūkininkams ir kitiems žemės savininkams parengti ir įgyvendinti tinkamas dirvožemio valdymo ir atkūrimo priemonės.

Duomenys apie dirvožemį taip pat bus naudojami kuriant ir diegiant inovacijas, technologinius ir organizacinius ūkininkavimo praktikos sprendimus, įskaitant pasėlių įvairinimą, tikslųjį ūkininkavimą, augalų vystymąsi, skaitmenizuotas dirvožemio valdymo priemones arba dirbtinio intelekto sprendimų, grindžiamų stebėjimo sistemomis ir lauko matavimo sistemomis, naudojimą. Taip ūkininkams bus sudarytos sąlygos taikyti tinkamiausią dirvožemio dirbimo metodą ir jiems bus padedama išlaikyti ir padidinti dirvožemio derlingumą ir derlių, kartu sumažinant vandens ir maisto medžiagų sąnaudas. Be to, turint duomenų apie dirvožemį galima geriau analizuoti sausrų, vandens sulaikymo ir erozijos tendencijas ir taip prisidėti prie nelaimių prevencijos ir valdymo.

Pasiūlyme taip pat nustatyti **tvaraus valdymo principai, taikomi tvarkomam dirvožemiui** Europoje, įskaitant žemės ūkyje naudojamą dirvožemį. Juo siekiama padėti valstybėms narėms kartu su ūkininkais ir kitais žemės valdytojais įtraukiai plėtoti ir apibrėžti regeneracinę praktiką.

Galimybė naudotis duomenimis apie dirvožemį taip pat labai svarbi miškininkams, kad jie galėtų išlaikyti ir padidinti miškų, kuriais rūpinasi, ekologinę, socialinę ir ekonominę vertę.

⁸ [Žemės dangos ir naudojimo statistika. Apžvalga. Eurostatas \(europa.eu\)](http://europa.eu)

⁹ [Dirvožemio būklė ir maistas \(europa.eu\)](http://europa.eu)

¹⁰ [Nulinės taršos tikslai \(europa.eu\)](http://europa.eu)

Mišakai ir kita medžiais apaugusi žemė užima beveik pusę ES žemės paviršiaus ir atlieka svarbų vaidmenį remiant stiprią miškų bioekonomiką, švelninant klimato kaitą ir prie jos prisitaikant, taip pat išsaugant ir atkuriant biologinę įvairovę. Apaugusi mišku žemė yra pagrindinis anglies dioksido absorbentas ES. Numatoma, kad ateityje miškų ir jų įvairių funkcijų svarba didės, be kita ko, jie tiekia žaliavas bioekonomikai, o išplėtos su mišku susijusios vertės grandinės šiuo metu užtikrina 4,5 mln. darbo vietų ES. Tačiau dėl klimato kaitos daugelyje ES valstybių narių pastaraisiais metais labai išplito medžių džiūtis ir laikinai išnyko daug miškų ploto. Miškų gaisrų ekonominis poveikis kasmet siekia apie 1,5 mlrd., o kylant temperatūrai prognozuojama, kad dėl pasikeitusios rūšių sudėties iki šimtmečio pabaigos miško žemės vertė sumažės keliais šimtais milijardų eurų.

Naujų tvarių verslo modelių, pavyzdžiui, sekvestruojamojo ūkininkavimo, grindžiamo anglies dioksido absorbavimo sertifikavimu ir išmokomis už ekosistemines paslaugas, diegimui, didelio masto plėtrai ir sėkmei reikalingi aukštos kokybės duomenys, ypač apie dirvožemį. Tikimasi, kad dėl savanoriško geros būklės dirvožemio sertifikavimo padidės anglies dioksido absorbavimo sertifikato vertė ir bus užtikrintas tolesnis tvaraus dirvožemio valdymo ir susijusių maisto produktų pripažinimas visuomenėje ir rinkoje.

Atsižvelgiant į derlingo dirvožemio naudą ir pripažinus priemones, kuriomis jo siekiama, taip pat bus padedama didinti privatų finansavimą, nes maisto pramonė ir kiti verslo sektoriai jau pradėjo įgyvendinti programas, kuriomis siekiama mokėti už ekosisteminių paslaugų teikimą ir remti tvarią praktiką, susijusią su gera dirvožemio būkle. Dėl žemės ir miškų ūkio gamybos sistemų įvairinimo ir didesnės parduotinių produktų įvairovės taip pat randasi galimybių kurti naujas darbo vietas ES. Sekvestruojamojo ūkininkavimo iniciatyvos gali būti finansuojamos pagal bendrą žemės ūkio politiką, kitas ES finansavimo priemones, pavyzdžiui, programą LIFE ir programą „Europos horizontas“, teikiant viešąjį finansavimą, pavyzdžiui, valstybės pagalbą, įgyvendinant privačias iniciatyvas, susijusias su anglies dioksido rinkomis, arba derinant šias finansavimo galimybes.

1 teksto intarpas. Geresnių duomenų ir žinių nauda

- Įgyvendinant pasiūlymą dėl dirvožemio ūkininkai ir miškininkai galės gauti nepriklausomų ir nešališkų konsultacijų, kaip užtikrinti gerą dirvožemio būklę.
- Visi žemės valdytojai turės galimybę, jei norės, naudotis dirvožemio būklės sertifikavimo paslauga. Tai turės įtakos žemės vertei. Galima tikėtis, kad geros būklės dirvožemis turės didesnę vertę, nes bus įrodyta, kad jis yra atsparesnis klimato kaitos poveikiui ir oro sąlygų nepastovumui. Tai labai svarbu žemės rinkai, taip pat jauniems ir naujiems ūkininkams. Geros būklės dirvožemyje auginamas sveikas maistas, sukaupiama daugiau anglies dioksido, reguliuojami vandens ir maisto medžiagų srautai ir remiama biologinė įvairovė. Tai taip pat gali būti atspindėta rinkoje, pavyzdžiui, naudojant tvarumo ženklą arba anglies dioksido kreditus taikant anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo sistemą.
- Turėdami duomenų apie dirvožemį ūkininkai galės atsižvelgti į dirvožemio sąlygų įvairovę ir todėl galės taikyti tinkamiausią dirvožemio dirbimo metodą – dėl to didės derlingumas ir derlius ir kartu reikės mažiau vandens, pesticidų ir trąšų.
- Dirvožemio taršos duomenų vis dažniau reikia žemės savininkams ir jie turi įtakos žemės vertei, visų pirma tais atvejais, kai žemę (pvz., tokią, kurioje anksčiau buvo

pramoniniai objektai) reikia išvalyti, kad ją būtų galima panaudoti kitais tikslais (pvz., statyti joje būstus).

- Dėl galimybės gauti duomenų taip pat bus lengviau vykdyti technologinę plėtrą ir inovacijas tokiose žemės ūkio srityse, kaip tikslusis ūkininkavimas, pasėlių valdymas ir įvairinimas, skaitmenizuotos dirvožemio valdymo priemonės arba dirbtinio intelekto sprendimų, grindžiamų stebėjimo sistemomis ir lauko matavimo sistemomis, naudojimas.
- Be to, valstybės narės ir ES galėtų naudoti duomenis apie dirvožemį, kad galėtų geriau analizuoti sausrų ir potvynių tendencijas, taip padėdamos geriau valdyti nelaimės ir užtikrinti atsparumą joms.
- Vykdam Europos dirvožemio būklės gerinimo misiją išbandomi ir plėtojami sprendimai, susiję su tvariu žemės ir dirvožemio valdymu žemės ūkyje, miškininkystėje ir kitaip naudojant žemę, kad būtų daroma dirvožemio būklės gerinimo pažanga ir padedama suderinti dirvožemio stebėseną ir duomenų apie ją teikimą Europoje. Maisto sistema taip pat yra viena iš pagrindinių sistemų, į kurias atsižvelgiama vykdam ES prisitaikymo prie klimato kaitos misiją, kuria siekiama užtikrinti, kad iki 2030 m. būtų bent 150 klimato kaitai atsparių regionų ar vietos subjektų.
- Europos biologinės įvairovės partnerystė, Planetos aprūpinimo vandeniu partnerystė, Tvarių maisto sistemų partnerystė, Agroekologijos partnerystė yra suderintos mokslinių tyrimų ir inovacijų iniciatyvos, kuriomis suinteresuotiesiems subjektams, kurie turi imtis veiksmų maisto, vandens ir biologinės įvairovės srityse, pateikiami konkretūs sprendimai.

3. Atsparių ir tvarių maisto sistemų rėmimas

Dėl dvejopos krizės, susijusios su klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimu, daug dėmesio skiriama ilgalaikiam atsparumui ir poreikiui pereiti prie tvarių žemės ūkio ir maisto sistemų. Iš mokslinės analizės aiškiai matyti, kad vienos didžiausių grėsmių visuotiniam apsirūpinimui maistu yra klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimas. Siekdami užtikrinti ilgalaikį apsirūpinimą maistu, turime pasinaudoti visais turimais sprendimais.

Kaip nustatyta pasiūlytame Gamtos atkūrimo teisės akte, skubiai atkurti ir didinti biologinę įvairovę žemės ūkio ekosistemose būtina tam, kad būtų galima užtikrinti perėjimą prie tvarių maisto sistemų ir jų ilgalaikį atsparumą. Daugiau kaip 75 proc. pasaulio maistinių augalų ir ES žemės ūkio produkcija, kurios vertė – beveik 5 mlrd. EUR, priklauso nuo gyvūnų atliekamo apdulkinimo. Iš mokslinių duomenų matyti, kad per pastaruosius 30 metų mes jau praradome daugiau nei tris ketvirtadalius skraidančių vabzdžių. Šiuo metu ES mažėja vienos iš trijų bičių ir drugelių rūšių populiacija. Didelės biologinės įvairovės, tvariai valdomos žemės ūkio ekosistemos yra atsparesnės klimato kaitai. Kad padidintume savo žemės ūkio ekosistemų atsparumą, turime remtis tvaria maisto gamybos sistema. Tam reikia sveikų ekosistemų, kurios prisideda prie dirvožemio derlingumo, maisto medžiagų apytakos, klimato ir vandens reguliavimo, apdulkinimo ir natūralios kenkėjų kontrolės.

Kai biologinės įvairovės būklė gera ir gerai veikia ekosistemos, maisto sistemos, pragyvenimo šaltiniai ir plačioji visuomenė yra atsparesni sukrėtimams ir stresui. Biologinei įvairovei

palankios ekosistemos ir buveinės prisideda prie bendro augalų auginimo stabilumo. Užtikrinus tvaresnę, mažiau nuo trąšų, cheminių medžiagų ir (arba) pesticidų priklausomą žemės ūkio gamybą, bus sumažinta sektoriaus priklausomybė nuo išorės išteklių ir jis apskritai taps atsparesnis, be kita ko, neišvengiamam klimato kaitos poveikiui. Tai taip pat pasakytina apie miškininkystės, žuvininkystės ir kitus nuo gamtos priklausančius sektorius. Atkurtos, didelės biologinės įvairovės ekosistemos bus atsparesnės išorės grėsmėms ir klimato kaitos bei gaivalinių nelaimių poveikiui.

Pagal BŽŪP įgyvendinant ekologines sistemas, agrarinės aplinkosaugos ir klimato priemonės ir vykdant žaliąsias investicijas remiamas tvarios praktikos, pavyzdžiui, agroekologijos ir ekologinio ūkininkavimo, diegimas (97,6 mlrd. EUR 2023–2027 m. laikotarpiu). Be to, BŽŪP numatyti įpareigojimai teikti konsultacijas ūkininkams ir parama šioms konsultacijoms, kurios yra būtinos vykdant esminius ūkininkavimo sistemų pakeitimus arba diegiant novatorišką ar sudėtingą praktiką. Taip pat sparčiai įvairėja privatus regeneracinio žemės ūkio finansavimas, kurį teikia maisto grandinėje ir už jos ribų veikiančios įmonės.

Siekiant didesnio tvarumo, ūkininkai turi turėti galimybę naudotis naujausiomis inovacijomis. Naujos technologijos gali padėti didinti žemės ūkio paskirties ir miško žemės atsparumą ir gali būti priemonės derliui apsaugoti nuo klimato kaitos, biologinės įvairovės nykimo ir aplinkos būklės blogėjimo poveikio. Todėl ES ir visame pasaulyje smarkiai išaugo poreikis selekciniams ir ūkininkams turėti geriau pritaikytų veislių, kuo geriau išnaudojant visų tipų selekcijos metodus, įskaitant naujus genomikos metodus.

Pastaruosius du dešimtmečius **nauji genomikos metodai** (NGT) buvo sparčiai tobulinami. Taikant šiuos novatoriškus metodus gali būti gerinamos augalų savybės. Pavyzdžiui, išvedami augalai, kurie yra atsparesni augalų ligoms ir kenkėjams, augalai, kurie yra atsparesni klimato kaitos poveikiui, įskaitant ekstremalią temperatūrą ar sausras, augalai, kurie efektyviau naudoja maisto medžiagas ir vandenį, ir augalai, kurie duoda didesnę derlių. Dauguma atvejų taikant šiuos naujus augalų selekcijos metodus nauja veislė gali būti išvedama greičiau (pvz., taikant naujus genomikos metodus augalo veislę galima sukurti per keletą metų, o taikant tradicinius selekcijos metodus išvedama to paties augalo veislė į rinką patektų po 10–15 metų), pigiau ir, svarbiausia, pakeitimai būtų tikslingesni ir tikslesni nei gaunami tradiciniais selekcijos ar nusistovėjusiais genomikos metodais. Taikant šiuolaikinį taisyklių rinkinį gali būti padidintas ES žemės ūkio konkurencingumas, realizuotas ES mokslinių tyrimų potencialas, o vartotojams būtų pasiūlyta didesnė maisto produktų įvairovė, kartu gerėtų visuotinis apsirūpinimas maistu. Auginant naujais genomikos metodais gautus augalus taip pat būtų galima naudoti mažiau pesticidų ir mažėtų jų keliamo rizika – toks tikslas iškeltas pasiūlytame Reglamente dėl tausiojo augalų apsaugos produktų naudojimo¹¹.

Pasiūlymu **dėl naujų genomikos metodų** užtikrinami aukšti žmonių ir gyvūnų sveikatos ir aplinkos apsaugos standartai ir prisidedama prie atsparios ir tvarios maisto sistemos kuriant novatoriškus augalinius produktus. Komisijos pasiūlyme nustatyti prekybai augalais, gautais

---

¹¹ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tausiojo augalų apsaugos produktų naudojimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/2115, COM(2022) 305 *final*, 2022/0196 (COD).

taikant naujus genomikos metodus, ir jų produktais taikomi reikalavimai, kuriais, siekiant išvengti nereikalingos naštos, atsižvelgiama į tai, kad kai kuriais atvejais taikant naujus genomikos metodus gaunami augalai ir produktai, kurie yra panašūs į taikant tradicinės selekcijos metodus išvestus augalus ir produktus, o kitais atvejais jų pakeitimai yra sudėtingesni. Jame taip pat pateikiamos aiškios taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti skaidrumą, susijusį su augalais ir produktais, gautais taikant naujus genomikos metodus, įskaitant sėklų ženklimą. Tai suteiks ūkininkams galimybę priimti aiškų ir pagrįstą sprendimą. Kartu šiuo pasiūlymu papildomi kiti tvaraus ūkininkavimo metodai, pavyzdžiui, ekologinis ūkininkavimas, kurį vykdant nebus taikomi nauji genomikos metodai.

Siūloma galimybių atveriančia sistema bus remiamas Europos mokslinių tyrimų ir įvairių augalų selekcijos ir auginimo sektorių konkurencingumas. Europos sėklų sektorius yra didžiausias eksportuotojas pasaulinėje sėklų rinkoje¹² (užimama pasaulinės rinkos dalis siekia 20 proc., jos apskaičiuota vertė – 7–10 mlrd. EUR, joje veikia apie 7 000 MVĮ, kurių ilgalaikis inovacinis pajėgumas, konkurencingumas ir gamyba ES yra labai svarbūs ES apsirūpinimui maistu), o gebėjimas naudoti novatoriškas technologijas yra būtina sąlyga siekiant išlaikyti ES konkurencingumą ir nuolatinį jos indėlį į pasaulio apsirūpinimą maistu. Dėl vykdomų inovacijų ES pirmas technologinės plėtros srityje ir pirmoji gaus su šių naujų technologijų naudojimu susijusią visuotinę ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę naudą. Pasiūlymu nustatomas greitas procesas: įmonės turės įrodyti, kad taikant naujus genomikos metodus gauti augalai yra lygiaverčiai augalams, išvestiems tradiciniais selekcijos metodais, arba atlikti proporcingą ir rizika grindžiamą poveikio aplinkai ir saugos vertinimą, taip bus galima greičiau gauti jų augalų ir produktų, įskaitant maistą ir pašarus, o tai naudinga ūkininkams ir vartotojams.

2 teksto intarpas. Nauji genomikos metodai – saugus ir tvarus maistas

Ligoms atsparios bulvės¹³

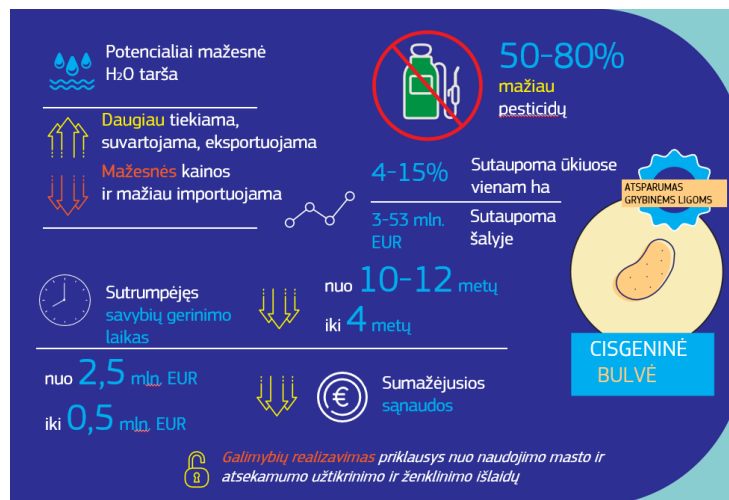
Grybinėms ligoms atsparias bulvių veisles sunku išvesti, nes šių ligų poveikis didelis, o atsparumą joms įgyti sunku. Dėl to, kad ligoms atsparių bulvių veislių yra mažai, jos yra tarp augalų, kuriuos auginant naudojama daugiausiai pesticidų. Taikant naujus genomikos metodus galima palengvinti ir pagreitinti selekcijos procesą ir taip greičiau gauti grybams atsparių veislių.

Auginant veisles, turinčias ilgalaikį atsparumą šioms ligoms, gali būti sumažintas fungicidų naudojimas, nenukenčiant derliui. Auginant bulves būtų galima naudoti 50–80 proc. mažiau fungicidų, o tai reiškia, kad ūkininkai sutaupyti lėšų ir tai taip pat būtų labai naudinga aplinkai. Pavyzdžiui, apskaičiuota, kad, auginant bulvių marui (fitoftorizei) atsparias bulves,

¹² Ragonnaud G., 2013. The EU seed and Plant Reproductive Material Market in Perspective: A Focus on Companies and Market Shares. Policy Department B: Structural and Cohesion Policies. European Parliament Committee on Agriculture and Rural Development.

¹³ Schneider, K., Barreiro-Hurle, J., Kessel, G. et al., 2023. Economic and environmental impacts of disease resistant crops developed with cisgenesis. EUR 31355, Publication office of the European Union, Luxembourg, <https://doi.org/10.2760/715646>.

galima sutaupyti 4–15 proc. išlaidų vienam hektarui.

Svarbu, kad teisės aktų sistema būtų subalansuota ir sukalibruota, užtikrinant ūkininkams ir selekcininkams galimybę naudotis patentuotais metodais ir medžiaga, kad būtų skatinama sėklų įvairovė prieinamomis kainomis ir būtų apsaugota nepatentuotų tradicinių ir ekologiškų augalų selekcija ir auginimas, kartu tvirtai remiant augalų selekcijos inovacijas išlaikant investavimo paskatas, pvz., patentus. Komisija, atlikdama platesnio masto rinkos analizę, įvertins, kokį poveikį augalų patentavimas ir susijusi licencijavimo bei skaidrumo praktika gali turėti augalų selekcijos inovacijoms, selekcininkų galimybei gauti genetinės medžiagos ir naudotis genomikos metodais ir ūkininkų galimybei gauti sėklų, taip pat bendram ES biotechnologijų pramonės konkurencingumui. Komisija savo išvadas pateiks iki 2026 m. Jos ataskaitoje bus nustatyti galimi sektoriaus uždaviniai ir ja bus remiamasi priimant sprendimus dėl galimų tolesnių veiksmų.

Šiuo priemonių rinkiniu Komisija taip pat atsižvelgia į Tarybos prašymą pateikti tyrimą, kuriuo būtų papildytas pasiūlyto Reglamento dėl **tausiojo augalų apsaugos produktų naudojimo** poveikio vertinimas. Iš papildomai pateiktos informacijos matyti, kad pasiūlymu bus padedama užtikrinti ilgalaikį ES apsirūpinimą maistu ir pašarais. Remiantis Komisijos 2022 m. parengtu neoficialiu dokumentu, sumažinus jautriose teritorijose taikomų apribojimų taikymo sritį gali būti padedama apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kartu darant nedidelį poveikį žemės ūkiui. Papildomai pateiktoje informacijoje teisėkūros institucijoms taip pat siūloma apsvastyti, kaip būtų galima toliau mažinti administracinę naštą, visų pirma tenkančią labai mažiems ūkiams, ir pabrėžiama, kad svarbu turėti pakankamai cheminių pesticidų alternatyvų. Todėl Komisija nurodo galimybes, kurias teisėkūros institucijos galėtų apsvastyti, visų pirma galimybę nustatyti trumpesnius laikotarpius, per kuriuos valstybės narės turi pateikti naujų biologinės kontrolės veikliųjų medžiagų vertinimo ataskaitų projektus, galimybę leisti valstybių narių lygmeniu laikinai registruoti biologinės kontrolės produktus ir galimybę leisti ES lygmeniu neribotam laikotarpiui išduoti biologinės kontrolės veikliųjų medžiagų patvirtinimus. Tai reikštų, kad šiuo metu ilgai trunkanti patvirtinimo

procedūra būtų gerokai sutrumpinta, o naujos biologinės alternatyvos galėtų būti diegiamos beveik iš karto, valstybėms narėms atlikus pirmąjį vertinimą.

Siūlomu **Reglamentu dėl augalų dauginamosios medžiagos gamybos ir pardavimo** bus sustiprinta, atnaujinta ir supaprastinta galiojanti teisės aktų sistema, taikoma visiems sėklų sektoriams – jis pakeis dešimt galiojančių direktyvų. Jį įgyvendinant ūkininkai turės galimybę gauti įvairių aukštos kokybės sėklų ir kitos augalų dauginamosios medžiagos, kuriomis užtikrinamas stabilus derlius, atsparumas ir kitos atsparių augalų veislių savybės, nes bus sugriežtinti visų reguliuojamų grupių augalų veislių bandymams taikomi tvarumo reikalavimai (pvz., atsparumas ligoms). Tokių veislių sėklos bus geriau pritaikytos prie klimato kaitos poveikio ir padės užtikrinti apsirūpinimą maistu. Pasiūlymu bus prisidėta prie tikslo užtikrinti, kad 25 proc. žemės ūkio paskirties žemės būtų ūkininkaujama ekologiškai, nes bus sudarytos palankesnės sąlygos registruoti ekologines veisles pagal taisykles, pritaikytas prie ekologinio ūkininkavimo principų. Įgyvendinant pasiūlymą bus padedama išsaugoti ir padidinti auginamų augalų genetinę įvairovę, nes bus nustatytos ne tokios griežtos taisyklės dėl saugotinių veislių, sėklų išsaugojimo tinklų ir ūkininkų keitimosi sėklomis, taip pat bus remiamas sėklų mišinių kūrimas. Jį įgyvendinant taip pat bus didinamas registravimo ir (arba) sertifikavimo sistemų efektyvumas ir veiksmingumas, nes ekonominės veiklos vykdytojams bus suteikta daugiau lankstumo ir bus sudarytos sąlygos naudoti biomolekulinius metodus ir skaitmenizaciją.

Siūlomas Reglamentas dėl miško dauginamosios medžiagos gamybos ir pardavimo padės užtikrinti, kad tinkami medžiai būtų sodinami tinkamoje vietoje, kad miškai galėtų klestėti dabartinėmis ir būsimomis klimato sąlygomis. Atliekant motininio medyno tvarumo savybių vertinimą sudaromos sąlygos paspartinti miškų prisitaikymą prie klimato kaitos ir taip užtikrinti nuolatinį jų produktyvumą ateityje. Taikant taisykles, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos išsaugoti nykstančių miškų genetinius išteklius, bus didinama medžių genetinė įvairovė. Nacionaliniai nenumatytų atvejų planai padės užtikrinti pakankamą miško dauginamosios medžiagos tiekimą tam, kad būtų galima atkurti miškų plotus, nukentėjusius nuo ekstremalių meteorologinių reiškinių, gaisrų, masinio kenkėjų išplitimo ir kitų nelaimių. Reglamentu suteikiama lankstumo skirtingų rūšių miškuose ir miškų ekosistemose taikyti specifinius metodus ir veiksmus ir padedama kurti atsparius miškus, išsaugoti biologinę įvairovę ir atkurti miškų ekosistemas. Juo taip pat remiamas miškų genetinių išteklių išsaugojimas ir tausaus naudojimas.

4. Veiksmingo produktų naudojimo užtikrinimas kovojant su maisto ir tekstilės švaistymu

Maisto švaistymas yra vienas iš labiausiai neefektyvumą lemiančių veiksnių, nes be reikalo naudojami riboti gamtos ištekliai, pavyzdžiui, žemė ir vanduo. ES kasmet iššvaistoma beveik 59 mln. tonų maisto (131 kg vienam gyventojui), kurio apskaičiuota rinkos vertė siekia 132 mlrd. EUR¹⁴. Daugiau kaip pusė maisto atliekų (53 proc.) susidaro namų ūkiuose, antroje vietoje yra perdirbimo ir gamybos sektorius (20 proc.). Tiesiog nepriimtina tokiu mastu

¹⁴ [Maisto švaistymas ir maisto atliekų prevencija. Iverčiai. Paaiškinta statistika \(europa.eu\)](#)

švaistyti maistą, kai bado problema pasaulyje didėja ir 32,6 mln. ES piliečių kas antrą dieną negali sau leisti tinkamai pavalgyti.

Kovoti su maisto švaistymu naudinga trejopai: išsaugomas žmonėms skirtas maistas ir taip prisidedama prie apsirūpinimo maistu, žmonėms ir vartotojams padedama taupyti pinigus ir mažinamas maisto gamybos ir vartojimo poveikis aplinkai.

Nepaisant didėjančio sąmoningumo dėl neigiamų maisto švaistymo pasekmių, dar neišnaudotas visas maisto švaistymo mažinimo potencialas. ES valstybėms narėms siūlomais maisto švaistymo mažinimo tikslais remiamas jų įsipareigojimas siekiant pasaulinių JT darnaus vystymosi tikslų iki 2030 m. perpus sumažinti mažmeninėje prekyboje susidarančių maisto atliekų ir vartotojų išmetamo maisto kiekį. Šiais tikslais bus skatinamos pastangos kurti vis tvaresnę maisto sistemą. Siekiant užtikrinti bendrą atsakomybę visoje ES, **pasiūlyme dėl maisto švaistymo mažinimo** kiekvienai valstybei narei nustatytas tas pats tikslas, paliekant kiekvienai iš jų galimybę imtis veiksmingiausių, prie konkrečios nacionalinės padėties pritaikytų priemonių, remiamų iniciatyvomis, kurias vykdant dalijamasi geriausia praktika ir pasiektais rezultatais, pavyzdžiui, ES maisto nuostolių ir švaistymo prevencijos platforma. Be pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, Komisija šiuo metu turi paskelbti sprendimų, kuriais siekiama padėti visiems subjektams užkirsti kelią maisto švaistymui vartotojų lygmeniu, kompendiumą¹⁵. Šis kompendiumas parengtas atsižvelgiant į neseniai sušauktų piliečių forumų, kuriais siekiama remti vartotojų elgesio pokyčius, rekomendacijas¹⁶. Tikimasi, kad maisto švaistymo mažinimo tikslų įgyvendinimas bus labai naudingas aplinkai ir dėl jo vartotojai sutaupys lėšų (vienas namų ūkis – maždaug 400 EUR per metus).

Siekiant spręsti opiausius maisto atliekų susidarymo klausimus ES ir paspartinti valstybių narių pažangą siekiant pasaulinio užmojo tikslų, konkretūs maisto švaistymo mažinimo tikslai diferencijuojami atsižvelgiant į maisto grandinės lygmenį ir yra grindžiami naujausiais moksliniais įrodymais. Nuolat renkant duomenis bus galima stebėti ir tikrinti pažangą ir, atsižvelgiant į valstybių narių pažangą laikui bėgant, atlikti būtinas korekcijas. Taip bus remiamas tvirtas ES indėlis į 12.3 darnaus vystymosi tikslo (DVT) įgyvendinimą iki 2030 m. ir šiais duomenimis bus remiamasi nustatant tikslus dėl tolesnės pažangos po tos datos.

Tekstilės atliekos taip pat reiškia, kad buvo be reikalo panaudoti riboti gamtos ištekliai. Apie 78 proc. tekstilės atliekų vartotojai neišrūšiuoja ir jos patenka į mišrias buitines atliekas, kurios sudeginamos arba šalinamos sąvartynuose. Toks neefektyvus, nes nepanaudojami ištekliai, atliekų tvarkymas neatitinka žiedinės ekonomikos tikslų ir dėl jo daroma žala aplinkai ES ir trečiojoje šalyse, įskaitant besivystančias šalis ir pažeidžiamas gyventojų grupes, nes išmetama labai daug ŠESD, sunaudojama per daug vandens ir žemės, labai teršiama aplinka. Siūlomomis taisyklėmis dėl didesnės gamintojo atsakomybės už tekstilės gaminius nustatymo ir tinkamo tekstilės atliekų tvarkymo užtikrinimo siekiama įgyvendinti

¹⁵ [Europos vartotojų maisto švaistymo prevencijos forumas | Žinios politikai formuoti \(europa.eu\)](#)

¹⁶ [Europos piliečių maisto švaistymo prevencijos forumo rekomendacijos \(europa.eu\)](#)

principą „teršėjas moka“, skatinti žiedinę tekstilės gaminių ekonomiką ir vertę kuriančią veiklą, turinčią didelį potencialą vietoje kurti darbo vietas. Šiomis taisyklėmis bus sustiprinta naudotų tekstilės gaminių rinka, bus remiama daug joje veikiančių socialinės ekonomikos įmonių ir skatinamos tekstilės gražinamojo perdirbimo inovacijos. ES ir kitų šalių piliečiai, turėdami daugiau galimybių gauti dėvėtų drabužių, galės sutaupyti išlaidų, kartu bus saugomi gamtos išteklių. Suderintomis taisyklėmis dėl didesnės gamintojo atsakomybės taip pat bus sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti tinkamą bendrosios rinkos veikimą ir bus padedama valstybėms narėms nuosekliai įgyvendinti įpareigojimą nuo 2025 m. tekstilės gaminius rinkti atskirai nuo kitų atliekų, kad ekonominės veiklos vykdytojams būtų užtikrintos vienodos sąlygos.

5. Išvados

Klimato ir biologinės įvairovės krizių padariniai tampa vis akivaizdesni, taip pat ir Europos Sąjungoje. Jau dabar jų poveikį jaučia kone kiekvienas pilietis ir kiekvienas ekonomikos sektorius. Šios krizės glaudžiai ir neatsiejamai susijusios, todėl veiksmų reikia imtis tiek dėl klimato kaitos, tiek dėl biologinės įvairovės nykimo. Jau padaryta didelė pažanga klimato teisės aktų srityje, tą patį reikėtų padaryti ir dėl Komisijos pasiūlytų teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl tausaus ES gamtos išteklių naudojimo, kurie taip pat naudingi klimato kaitos švelninimui, prisitaikymui prie jos ir biologinei įvairovei.

Šie pasiūlyti teisėkūros procedūra priimami aktai yra būtini, kad būtų laikomasi ES įsipareigojimo užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, nes Europos žaliojo kurso klimato ir gamtos išteklių ramsčiai vienas kitą papildoma. Jie taip pat yra svarbūs siekiant užtikrinti ilgalaikį Europos piliečių apsirūpinimą maistu. Pavyzdžiui, pasiūlymas dėl dirvožemio padės įvykdyti LULUCF nustatytą įsipareigojimą didinti natūralių anglies dioksido absorbentų absorbcijos pajėgumą, taip pat siekti tikslų, nustatytų Gamtos atkūrimo teisės akte ir Europos klimato teisės akte: jie abu yra pavyzdiniai pasiūlymai, pateikti pagal žaliojo kurso klimato ir gamtos išteklių ramstį. Tik geros būklės dirvožemis gali kaupti anglies dioksidą ir užtikrinti klestinčias sausumos ekosistemas, kurios yra atsparesnės sausroms, potvyniams, karščio bangoms ir kitoms ekstremalioms klimato sąlygoms, taip didėtų bendras ES atsparumas. Poveikio klimatui neutralumą galime užtikrinti tik geros būklės gamtos išteklių. Siūloma stebėsenos sistema ir atitinkami duomenys yra būtini, kad atitinkamas atkūrimo priemonės būtų galima pritaikyti prie vietos poreikių. Šis pasiūlymas taip pat yra labai svarbus siekiant sudaryti palankesnes sąlygas laikytis stebėsenos reikalavimų pagal LULUCF ir BŽŪP. Juo taip pat papildomas pasiūlymas dėl anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo. Užtikrinant gerą dirvožemio būklę bus sukaupiama daugiau anglies dioksido, taigi didesnė bus ir susijusių anglies dioksido kreditų vertė, todėl padidės ūkininkų pajamos.

Apskritai pagal Europos žaliojo kurso gamtos išteklių ramstį jau pateikti pasiūlymai, papildyti šiandienos priemonių rinkiniu, yra būtini, kad būtų įvykdyti ES teisiniai įsipareigojimai pagal jau priimtus klimato teisės aktus, taip pat ES daugiašaliai įsipareigojimai pagal Kunmingo ir Monrealio biologinės įvairovės strategiją, nes siekdama tvarios ateities ES toliau

bendradarbiauja su šalimis partnerėmis. Todėl Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą nedelsiant patvirtinti pagal šį žaliojo kurso ramstį siūlomas iniciatyvas.